

TRÄ

INFORMATION

IV 2004

En tidning från Skogsindustrierna

Trästaden

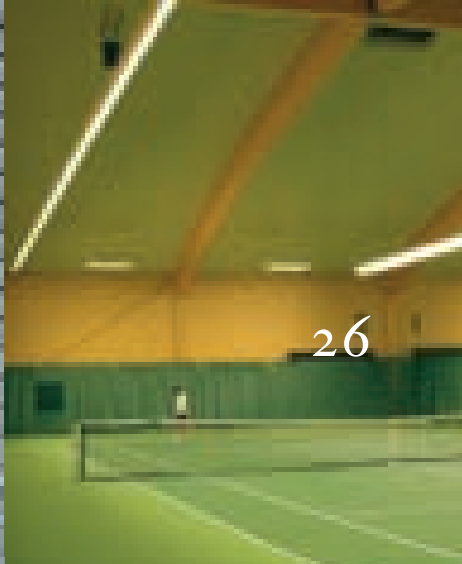
Bullerplank

Stora byggnader

10

26

16

Innehåll i detta nummer:

- 5 **Träbyggnadsstrategin vill kombinera olika material**
– *Björn Egertz* har träffat *Kenth Högström*, regeringens nya samordnare för Träbyggnadsstrategin.
- 6 **Notiser** – Trä i Omvärlden
- 10 **Trästaden** – Det är nyrenässans för trästaden i Sverige. Allt fler områden i landet bebyggs idag med trähus i mer eller mindre stadslänkande formationer. *Björn Egertz* beskriver utvecklingen i ord och bild.
- 16 **Bullerplank** – *Tore Hansson* har titta närmare på Vägverkets nybyggda bullerskärm utmed Norrtäljevägen norr ut från Stockholm vid Lahäll.
- 20 **Åtta små hus i Vadstena** – Brunnberg & Forshed Arkitektkontor har ritat och utvärderat ett bostadsområde med villor med hyresrättens upplåtelseform.
- 25 **Profiler & Dimensionering** – TräGuiden innehåller alla Profiler & Dimensioner.
- 26 **Stora byggnader** – Stora byggnader i alla former. Ett kollage sammansatt av *Björn Egertz*.

I nästa nummer:

Små byggnader till exempel friggebodar, utedass, förråd, sorteringshus, lusthus, cykelstall och Designåret 2005.

Nya studentbostäder

Nu bygger Familjebostäder 72 stycken lägenheter på Drottning Kristinas väg i Stockholm. Tomten är den där gamla Träinformations kontorsbyggnad stod. Lägenheterna

är för studenter på KTH. Husen byggs med massivträstommar i monteringsfärdiga element. Inflyttningen beräknas ske i januari 2005.

Skogsindustrierna
Föreningen Sveriges Skogsindustrier

Skogsindustrierna har till uppgift att skapa bättre marknadsförutsättningar för den svenska trämekaniska industrin genom att påverka handelsförutsättningar, koordinera och stödja forsknings- och utvecklingsarbete samt genom att sprida information, kunskap och nyheter om trä och visa exempel på god träanvändning. *Träinformation* – en tidning från Skogsindustrierna vänder sig till den svenska byggsektorn. Kom gärna med tips och idéer om innehållet. Vill ni använda material från tidningen vänligen kontakta oss på redaktionen. Tidningen finns på vår hemsida, www.svensktra.org, www.skogsindustrierna.org. Vi ansvarar inte för material som vi inte beställt.

Antingen kan man grotta ner sig i detaljer. Eller lyfta blicken och ta ett helhetsgrepp.

Ledande på massivträsystem i Norden

Låt oss klargöra en sak direkt. I hela Norden finns ingen som kommit längre än Martinsons när det gäller helhetskoncept för massivträbyggnad. Med vårt massivträsystem får du nämligen på ett helt nytt sätt uppbackning genom hela byggprocessen: Från konstruktions- och ritbord till montering ute på plats.

Ett system. Massor av möjligheter

Bevis på att det här uppskattas och inte bara fungerar i teorin är det flertal skarpa, nyskapande projekt som redan är i gång. I kvarteret Plogen i Umeå drar man nytta av de låga vikterna och bygger på tre våningar på befintliga betongfastigheter. I Sundsvall framhåller man komforten och inomhusmiljön i samband med bygget av ett helt nytt bostadsområde vid Inre Hamnen. Och i de nya flygledartornen i Skellefteå och Örnsköldsvik visar man på de nya möjligheterna att tänka "trädionellt" istället för traditionellt.

Vi har sagt det förut – när vi tagit fram allt från pelare och fackverk till hela konstruktionssystem i trä och limträ – och vi säger det igen:

Det här är bara början.

Kan en bygghandel förändra ditt liv?

Vi vill göra ditt arbete enklare. Och lite roligare. Därför finns vi på plats, i hela Sverige, för att lösa dina problem och hitta rätt produkter till dig.

Men lika viktigt som att vi kan erbjuda dig det bredaste byggsortiment (vilket vi faktiskt kan) är det att du känner dig välkommen. Kliv på och känn dig som hemma.

Träbyggnadsstrategin vill kombinera olika material

I oktober 2004 utsåg regeringen Kenth Högström till ordförande för den nationella träbyggnadsstrategin.

– Strategin uttrycker regeringens vilja att stimulera användningen av trä i byggandet. Den ska också bidra till att utveckla moderna och industriella byggprocesser. Vid sidan av att långsiktigt stimulera ökad förädling av vår skogsråvara vill regeringen också bidra till ökad konkurrens på byggmarknaden. Jag kan förstå de som kritiserat förslaget, men jag tror att de missförstått upplägget. Betong och stål har länge haft framträdande roller i byggandet. Att vi nu vill belysa träets möjligheter betyder inte att andra material hamnar i stryckklass. Tvärtom är det kombinationen av olika material som jag vill lyfta fram, säger Kenneth Högström.

Strategiarbetet kommer att fokusera på byggande, men Kenth Högström vill också att produksidan ska in på något sätt. Hur vet han inte idag, men betonar vikten av en aktiv och engagerad industri.

– En stor del av initiativen måste komma från näringen själv. Men det är viktigt att ramverket som är statens ansvar fungerar så att innovationer och nya lösningar understöds utan att konkurrensregler åsidosätts.

När det gäller statens engagemang är han mycket bestämd.

– Staten måste förhålla sig neutral till olika typer av byggmaterial. Men det finns ändå mycket som kan göras. Vi ska bland annat säkerställa all gammal kunskap om trä i byggprocessen som finns inom alltifrån Slotts- och hovstaten till gamla Byggnadsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet. Självklart måste vi satsa mer på utbildning på tekniska gymnasier och högskolor, men också på fortbildning av yrkesverksamma med bristfälliga kunskaper om trä. Jag skulle också gärna se Stockholms stad utlysa en tävling för träbyggande. En stadsdel med sexvåningshus skulle fungera som ett fantastiskt skyltfönster ut mot världen.

Kenth Högström påbörjade sitt uppdrag i november och har inte hunnit med mer än att ta de allra första kontakterna.

– Just nu handlar det mest om att träffa människor från diverse organisationer inom trä- och byggsektorn. Jag ska dessutom titta på flera intressanta projekt.

På frågan om när vi kommer att se något resultat av hans arbete svarar han snabbt och med ett skratt.

– Ja, efter den här intervjun. En första delrapport ska lämnas till regeringen sista december 2005. När det gäller slutrapporten kommer vi att jobba till det är klart. Boverkets byggsamordnare ska rapportera i slutet av 2007 och här kan finnas samordningsfördelar.

Kenth Högström sitter sedan 1998 i riksdagen för Socialdemokraterna. Han har tidigare varit kommunalråd och också regionansvarig för byggföretaget Siab:s fastigheter i södra Norrland. Vid sidan om sitt riksdagsuppdrag driver han ett företag inom fastighetsbranschen.

Kenth Högström
Ordförande för Träbyggnadsstrategin

Redaktionen ?????

Text: Björn Egertz

notiser

ANSVARIG BJÖRN EGERTZ

bjorn.egertz@telia.com

Tel och fax 08-55 60 12 90

ARKITEKTUR I TRÄ – BOKEN OM TRÄPRISET 2004

Nu har *Arkitektur i Trä – boken om Träpriset 2004* kommit. Den finns både på svenska och engelska.

Boken *Arkitektur i Trä* visar alla nominerade objekt till Träpriset 2004 i text, illustration och fotografier.

Träpriset delas ut vart fjärde år av organisationen Skogsindustrierna.

Boken finns att beställa från Arvinus Förlag och kostar 420 kr exklusive moms och frakt.

Arvinus Förlag, 08-32 00 15, info@arvinus.se

SVERIGES FÖRSTE PROFESSOR I TRÄBYGGNAD UTSEDD

Lars Stehn, verksam vid Luleå tekniska universitet, har nyligen utsetts till Sveriges förste professor i träbyggnad.

– Luleå tekniska universitet ser trä som en verksamhetsgren där vi tar ansvar för en säkrad kompetensförsörjning till ett utvecklingsområde av stor regional och nationell betydelse. Därför har universitetet en klar strategi och har valt att satsa på direkt riktade och aktivt verkande forskningsämnen – träteknik, träfysik

och trämaterialteknik på campus Skellefteå samt träbyggnad på campus Luleå, säger Lars Stehn.

Syftet med Lars Stehns professur och med forskningen i träbyggnad är att utveckla trä till att fylla en del i en funktion som gynnar industriellt träbyggande och en industrialisering av hela byggprocessen.

Forskningen är indelad i tre samverkande forskargrupper: Bygg- och affärsprocesser, Industrialiserad byggproduktion och Träkonstruktionsteknik.

Luleå tekniska universitet, Lars Stehn, 0920-49 19 76, 070-326 29 86, lars.stehn@ltu.se

FUKTSÄKERHETSPRIS INSTIFTAS

Fuktcentrum vid Lunds tekniska högskola har inrättat ett nytt pris: "Fukt-säkerhetspriset" eller "Moisture Safety Prize".

Priset ska delas ut vart tredje år till dem som påverkat byggprocessen i projekt inom Norden på ett sådant sätt att fuktsäkerhet i projektering, byggande eller förvaltning har säkrats även med hänsyn till energihushållning och miljöaspekter. En god funktion under drift ska ha visats.

Priset ska delas ut i samband med konferensen "Building Physics in the Nordic Countries" som närmast äger rum i Reykjavik 13–15 juni 2005. Priset består i en resa till konferensen för en person, uppehålle där och ett diplom. Som priskommitté fungerar Fuktcentrum med adjungerade deltagare från universitet och högskolor i de nordiska länderna.

Nomineringar till priset lämnas till Fuktcentrums föreståndare, teknologie doktor Lars-Erik Harderup, senast 2005-02-08.

Byggnadsfysik LTH, Lars-Erik Harderup, 046-222 73 83, fax 046-222 45 35, lars-erik.harderup@byggtex.lth.se, www.fuktcentrum.lth.se

STIPENDIUM TILL INTEGRERAT EXAMENS-ARBETE MED AVANCERADE TRÄKONSTRUKTIONER

Göran Lundqvist och Jonas Linderholm vid Lunds tekniska högskola har tilldelats ARQ:s stipendium på 50 000 kr som stöd till sitt gemensamma examensarbete inom Arkitektur och Väg- och Vatten.

Examensarbetet avses mynna ut i en utställningsbyggnad för "Den moderna trästaden" i Växjö. Examinatorer är professorerna Finn Werne, Arkitektur och Annika Mårtensson, Konstruktionslära. Stipendiet som utlystes våren 2004 utdelas med syftet att stödja nära och kreativt samarbete mellan blivande arkitekter och konstruktörer och kommer att utannonseras på nytt för år 2005.

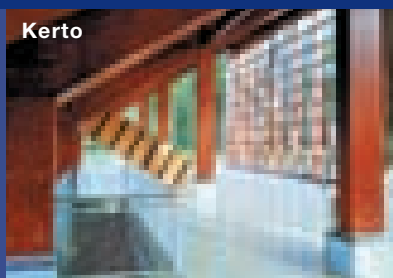
ARQ – Stiftelsen för arkitekturforskning är en fristående stiftelse grundad och finansierad av White arkitekter AB och med ändamål att stödja forsknings- och utvecklingsarbete inom arkitektens verksamhetsområde.

ARQ Stiftelsen för arkitekturforskning, 031-60 86 00, info@arqforsk.se, www.arqforsk.se

Member of Finnforest Corporation

MOELVEN

Töreboda AB

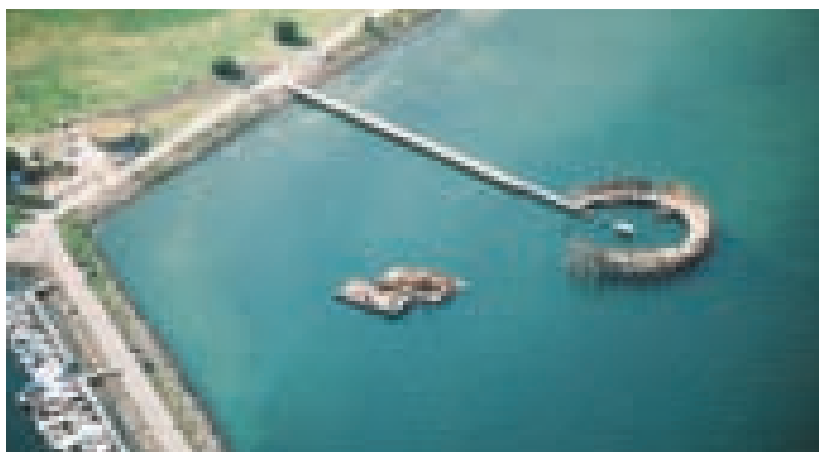

Limträ & Kerto

0506-481 00

www.moelventoreboda.se

SJÖBAD VID KASTRUP

Kastrup Sjöbad är beläget invid Kastrups småbåtshamn någon kilometer norr om Öresundsbrons landfäste. Badet ingår i en större bearbetning av Kastrup Strandpark, som bland annat ska få en nyanlagd sandstrand.

White arkitekter i Danmark har haft i uppdrag är att rita badet samt en ny badstrand som läggs utanpå den befintliga strandlinjen.

– Vi har också utarbetat underlag för en lokalplan för de framtida förändringarna av parken innanför badstranden. De framtida förändringarna (alltså inte Sjöbadet och stranden) sker på ett område som i dag är avstängt på grund av jordföroreningar, vilka ska saneras för att ge plats för den nya parken, säger Fredrik Pettersson på White arkitekter A/S i Köpenhamn.

Utförningen av badet har en särpräglad profil. Via en långsträckt brygga kommer besökaren fram till en cirkelformad anläggning som gradvis stiger upp ur havet för att avslutas med ett hopptorn på fem meters höjd. Byggnadsmaterialet är trä. Sjöbadet står på lätta ben cirka en meter över vattnet och den bärande konstruktionen exponeras utåt mot Öresund. Den totala golvytan uppgår till omkring 750 kvadratmeter trädäck där man kan sola, vila och umgås. Genom cirkelkonstruktionen är det lätt att finna lä nästan oavsett vindriktning.

– Badet är tänkt som en skulptural dynamisk form som kan ses från land, från havet och från luften. Silhuetten ändras gradvis i takt med att betraktaren rör sig runt om den. Arbetets namnet har varit Nessie, efter det kända sjöodjuret.

White arkitekter A/S, Fredrik Pettersson, +45 33 18 63 59, fredrik.pettersson@white.se

KENTH HÖGSTRÖM UTSEDD TILL SAMORDNARE AV TRÄBYGGNADSSTRATEGIN

Skogsminister Ulrica Messing har den 22 oktober utsett Kenth Högström till ordförande för samordningen av en träbyggnadsstrategi. Strategin har arbetats fram tillsammans med trä- och byggsektorn och fastställdes under regeringssammanträdet den 21 oktober. Strategins långsiktiga målsättning är att öka förädlingen av förnybar skogsråvara och därigenom öka konkurrensen inom byggmarknaden.

– Vi kan bli långt mycket bättre på att ta tillvara de skogsresurser vi har genom att bli bättre på att förädla dem, säger Ulrica Messing i en kommentar till beslutet. Träbyggnadsstrategin är viktig

del i regeringens ambitioner att öka byggandet i trä. Den ger oss också ökade möjligheter att utveckla moderna och industriellt utvecklade byggprocesser.

– Näringsen bär det huvudsakliga ansvaret för det konkreta genomförandet av strategin, men det är viktigt att den del av ramverket som är statens ansvar fungerar så att innovationer och nya lösningar understöds utan att några konkurrensregler åsidosätts. Detta är också viktiga samordningsuppgifter för Kenth Högström.

Kenth Högström sitter sedan 1998 i riksdagen för socialdemokraterna. Han har tidigare varit kommunalråd och också regionansvarig för byggföretaget Siabs fastigheter i södra Norrland. Vid sidan om sitt riksdagsuppdrag driver han ett företag inom fastighetsbranschen.

Regeringskansliet, Lovisa Lagerström Lantz, 08-405 36 31, 070-592 45 46

bjerkning

Bjerkning AB erbjuder kompletta konsulttjänster inom Hus, Anläggning och Installation

Många av våra 27 konstruktörer är specialister inom träkonstruktion och vi utför forsknings-, utvecklings- och projekteringsuppdrag i stor omfattning.

Våra uppdrag finns över hela världen även om de flesta av våra projekt byggs i Europa.

Till stöd i vårt projekteringsarbete använder vi egenutvecklade dataprogram för balk och takstolsdimensionering. Dessa erbjuder vi också marknaden.

Några av våra pågående utvecklingsprojekt:

- ☑ CE-märkning av småhus, STRU AB
- ☑ Takhandbok för Kina, Nordic Timber Council
- ☑ Takstolsboken revidering till gällande normer
- ☑ Utveckling av byggsystem med massivträ tillsammans med TBS (Timber Building System) och KLH (Kreuz Lagen Holz) Österrike
- ☑ Utveckling av system för flervåningshus i trä tillsammans med husfabriker
- ☑ Takstabilitet vid stora spännvidder

Några av våra pågående projektningar:

- ☑ 4-plans hus i trä i Nynäshamn
- ☑ Takpåbyggnad, ett plan på 4-våningshus i Beijing, Kina
- ☑ Trapporn i massiv trä i Stockholm
- ☑ Bostadsområden i bl.a Linköping och Uppsala

Ny adress fr.o.m. 2004-09-27

Kontaktinformation

BJERKING AB
Box 1351

751 43 Uppsala

Besöksadress: Strandbodgatan 1

Telefon 018-65 11 00

Telefax 018-65 11 01

www.bjerkning.se

SPORTSTUGA VID VÄNERN VINNARE AV RÖDFÄRGSPRISET 2004

Fyra svarta enkla byggnader grupperade kring en gård med naturmarken bevarad utanför vann Rödfärgspriset 2004, i konkurrens med museum, högskolor och påkostade villor. Sportstugan är ritad av Stefan Andersson på Sport arkitekter i Stockholm.

Juryens motivering: "Färgens strama svarta inramning ger denna innovativa fritidsbebyggelse en ovanlig skärpa. Fyra enkla längor omsluter en rektangulär, närmast österländskt kontemplativ grön oas, vars öppna hörn inbjuder till möten mellan natur och kultur. Ett rum för både insikt och utsikt; lika oväntat

som självklart på denna värmländska skogshöjd. Den anspråkslösa sportstugan har här fått en poetiskt mångtydig nytolkning, vars enkla byggnader återigen visar att helheten i lyckliga stunder alltid blir större än delarna."

Tävlingen arrangerades av Falu Rödfärg på temat "Nyskapande modern arkitektur där Falu Rödfärg eller annan slamfärg haft en framträdande roll för helheten".

Falu Rödfärg AB, Pernilla Wigren, 023-78 23 25, www.falurodfarg.com

BJERKING HJÄLPER KINESER BYGGA I TRÄ

Behovet av både nya bostäder och andra byggnader i Kina är stort. De traditionella byggnadsmaterialen och byggnadssätten utgör en begränsning. Kineserna söker nya lösningar bland annat genom att bygga i trä. Just nu pågår ett omfattande internationellt arbete för att hjälpa Kina att utveckla sin kompetens inom detta område.

– Vi deltar i utarbetandet av en träbyggnadshandbok för kinesiska marknaden tillsammans med Nordic Timber Council och European Wood. Vi har dessutom projekterat en takpåbyggnad på ett större bostadshus i Peking, säger Björn Johansson på Bjerking.

– Det är inte bara i Kina som intresset för träbyggnande ökar utan vi märker ett kraftigt ökat intresse både i Europa och i Sverige. Framför allt ökar intresset för byggnader i flera våningar och byggande i massivt trä. För att snabbt kunna anpassa oss till nya krav och nya marknader har vi valt att jobba med egenutvecklade program. Dimensioneringen i dessa kan ske enligt svensk, dansk, norsk, finsk eller tysk norm alternativt Eurocode. Redovisningen kan erhållas på svenska, engelska eller tyska. Några av dessa program erbjuder vi dessutom våra kunder;

Bitran är ett generellt datorprogram för beräkning av takstolar. Till användarens hjälp finns ett hundratal fördefinierade standardtyper. Samtliga typgodkända spikplåtar, kombiplåtar och spikningsplåtar kan användas.

Kbalk är ett datorprogram för dimensionering av balkar.

Bjerking AB, Björn Johanson, 018-65 11 68, bjorn.johanson@bjerking.se, www.bjerking.se

SödraSemi

Tunga skäl att bygga lätt

SödraSemi är ett prefabricerat lägenhets-skiljande träbjälklag som går snabbt och enkelt att montera och som sparar åtskilliga besvärliga moment i byggprocessen.

SödraSemi är helt konstruerat i trä och väger endast en bråkdel i jämförelse med traditionella lösningar av stål och betong.

SödraSemi har mycket hög ljudisolerande förmåga, synnerligen god byggekonomi och en lång rad andra egenskaper som gör valet av träkonstruktioner ännu lättare.

Kontakta oss – det tjänar du på!

SödraSemi – ett tungt skäl att bygga lätt.

Södra Building Systems AB • SE-351 89 Växjö • Tel: +46 470 89 000
Stockholm: Box 128 • SE-183 22 Täby • Tel: +46 08 732 35 85
www.sodra.com • www.hogrehus.nu

TräGuiden

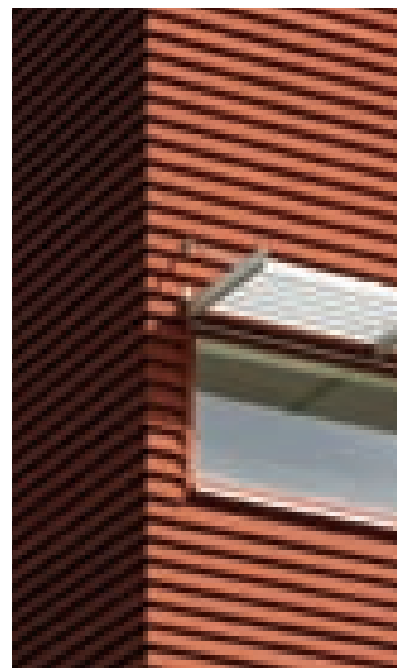
Skogsindustrierna

TräGuiden erbjuder kunskap, information och praktiska anvisningar om trä och träbyggande för professionella användare. Här finns alla hjälpmedel och kunskaper om modernt träbyggande, allt fritt att användas i ditt arbete.

TräGuiden är helt anpassad för Internetanvändning och uppdateras kontinuerligt med ny kunskap och praktiska erfarenheter.

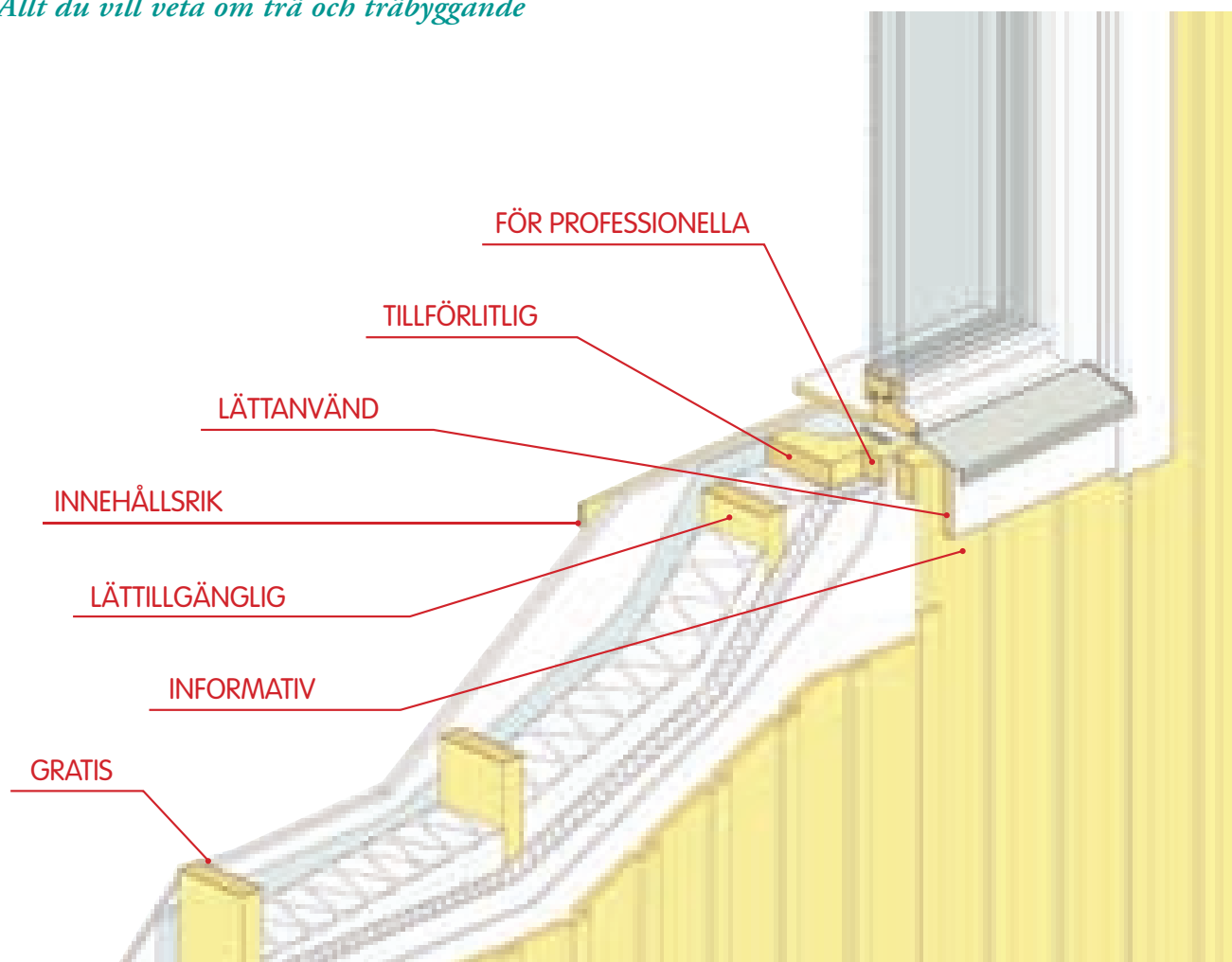
TräGuiden består av motsvarande cirka 1 500 boksidor från 28 experter med texter, tabeller, ritningar och illustrationer.

Genom att registrera dig får du full tillgång till TräGuiden helt gratis.

www.traguiden.se

– Allt du vill veta om trä och träbyggande

Trästaden

TEXT BJÖRN EGERTZ

Trästaden är på frammarsch

Det är nyrenässans för trästaden i Sverige. Allt fler områden i landet bebyggs i dag med trähus i mer eller mindre stadslänkande formationer. Det finns en klar och tydlig önskan från stadsplanerare och politiker att hitta ett utvecklat boende. Det ska vara ett byggande som tar hänsyn till såväl den ekologiska miljön, vad gäller materialval och återvinningsbarhet, som den psykosociala. Miljonprogrammets betongkolosser har skapat människoovänliga och svårnedbrytbara områden genom fler decennier. Trästaden eller trädgårdsstaden har tagit ett rejält kliv ut på den svenska byggmarknaden och det finns flera mycket goda exempel på viljan att skapa människovänliga stadsmiljöer i landets kommuner.

Hållbar framtid

Boverket har nyligen kommit med rapporten "Hållbara städer och tätorter i Sverige – förslag till strategi"* , som presenterar tio möjliga vägar för hur landets stadsmiljöer ska kunna utvecklas. Rapporten är Boverkets svar på ett regeringsuppdrag om hållbar stadsutveckling.

Det storskaliga och enformiga byggandets era är över, enligt arkitekten Olov Schultz, projektledare för Boverkets arbete med förslaget till en hållbar stadsutveckling.

– Vi är inga maskiner. Människan, staden och samhället behöver kombinera stadskänsla med lantlighet. Den bebyggelse jag ser framför mig i framtiden består av låga hus med trädgårdar, torg med träd, platser och gator som är oregelbundna i en inte alltför tät bebyggelse.

I rapporten föreslår Boverket bland annat att regeringen ska anslå medel för att skapa metoder för tätortsanalyser. Boverket vill se att landets kommuner får 100 miljoner kronor för att analysera sina egna tätorter. Dessutom vill Boverket avsätta 50 miljoner kronor till studieförbund och hembygdsföreningar för att hålla studiecirklar om den egna tätorten.

Boverket föreslår också att regeringen skapar en fond på en miljard kronor för att utveckla offentliga miljöer.

– En väg till vackrare tätorter, ett aktivare friluftsliv och till trygghet i samhällena för medborgarna går genom det offentliga rummet. Det här förslaget måste botten i kunskap om att städer förändras och utvecklas beroende av hur de byggdes från början och vad som händer på det lokala planet. Det är kommunerna som har det primära ansvaret men staten ska naturligtvis vara med och stötta, säger Olov Schultz.

* Rapporten "Hållbara städer och tätorter i Sverige – förslag till strategi" kan beställas från Boverket på www.boverket.se

Trädgårdsstaden Hemdal

Trädgårdsstaden Hemdal i Västerås är enligt upphovsmakarna ett bostadsprojekt med nyskapande arkitektur och design där byggherre, förvaltare och arkitekt haft ett nära samarbete.

Bebyggelsen består av 61 bostadsenheter och präglas av låga, marknära hus om två, ibland tre våningar. I kvarteren finns flerfamiljshus med fyra till åtta lägenheter samt radhus.

Arkitekt: Kjellander & Sjöberg Arkitektkontor AB, www.ksark.se

Byggherre: Ångström & Öholm Idé-Byggare AB

FOTO: ARNO DE LA CHAPELLE

Trästaden Lehtovuori

Trästaden Lehtovuori ligger i utkanten av Helsingfors. Den initierades av staden Helsingfors genom en arkitekttävling 2001. Lehtovuori består egentligen av tre stadsliknande områden, vart och ett med sin egen struktur, med kraftigt hastighetsbegränsade stadsgator, trottoarer, gågator, trädgårdar och andra öppna platser.

Husen är uppförda med en blandning av platsbygge och prefabricerade element. Byggnadernas varierade skala och de olika djupen och öppningarna mellan husen skapar en lekfull variation i området, en öppen känsla trots husens inbördes relativa närhet.

Totalt är det 88 bostadshus i området som sträcker sig över 11 000 kvadratmeter. På fasaderna sitter 25 millimeter stående granpanel. Husens första våning består av en bärande grundstomme av betong. Väggar och tak är i övrigt i trä. Kvarteren är uppdelade i brandsektorer där man byggt en brandvägg mellan husen när det varit nödvändigt för säkerheten.

Arkitekt: A-Konsultit Oy, Eric Adlercreutz och Jyrki Iso-Aho
Byggare: Rakennusliike Henry Kataja Oy
Byggherre: WVO-rakennuttaja

Träländskap på Gällstaö

På Ekerö utanför Stockholm bygger just nu Folkhem ett helt nytt bostadsområde i trä. Totalt planeras fem bostadskvarter med sammanlagt 65 lägenheter. Parhus och atriumhus i en till två våningar, med lägenhetsstorlekar på mellan 112 och 144 kvadratmeter. Varje kvarter består av tolv till sexton hus samlade kring ett intimt gårdsrum. Träfasader och gröna tak, gårdarna är sten- och gruslagda. Blandningen av husstorlekar och skiftande markanpassning skapar variation.

”Vår tomt, en inhägnad betesäng centralt på parksidan, är en svagt sluttande platå. Den skjuter ut som ett värn över strandängarna i söder. Runt omkring samsas äldre och nyare bebyggelse, inbäddad i grönska. Över trädkronorna syns skidbacken.

Gårdsrummen används både till fest och vardag. En gemensam plats för lek och umgänge”, skriver arkitekterna i beskrivningen av området.

Arkitekt: Wingårdh Arkitekter AB, Per Glembrandt och Gert Wingårdh.
Byggherre: Folkhem Produktion AB

FOTO: BJÖRN EGERTZ

FOTO: KOMMO RÄISÄNEN

Porvoo

Detta trädadsliknande bostadsområde ligger på den västra flodbanken av floden Porvoo i närheten av Borgå öster om Helsingfors i Finland. Området representerar enligt upphovsmakarna en modernt utformad typ av småskalig trädad.

Trädaden är i sin helhet uppdelad i två huvudområden som är sammanbundna av en parkeringsplats som sträcker sig genom områdena från öst till väst. Garagen av sten delar upp blocken i brandsäkra zoner. Totalt består området av 41 stycken två våningar höga kedje- och radhus på ett markområde om 5 325 kvadratmeter.

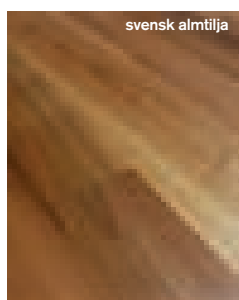
Arkitekt: Hedman & Matomäki Oy, Mari Matomäki

Byggare: Rakennusliike Henry Kataja Oy

Byggherre: YH-Finland

Trädgårdsstaden historiskt

Tankarna kring trädgårdsstaden växte fram i England under slutet av 1800-talet. Grundiden är småskalighet och måttlig exploatering. Bebyggelsen är blandad, med flerbostadshus, radhus och villor med tillgång till egen trädgårdstäppa. Husen har ofta trästomme medan fasaden kan variera mellan tegel, puts och trä. Husen längs gatan skiljer gatans allmänna framsida från gårdens privata och mer skyddade sida.

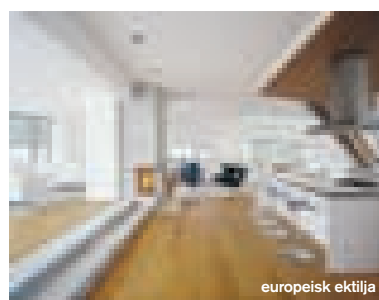
svensk almtija

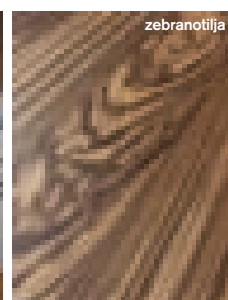
amerikansk ektija

rökt ekkubb

europaisk ektija

zebrantija

ALMEDALSGOLV
massiva trägol

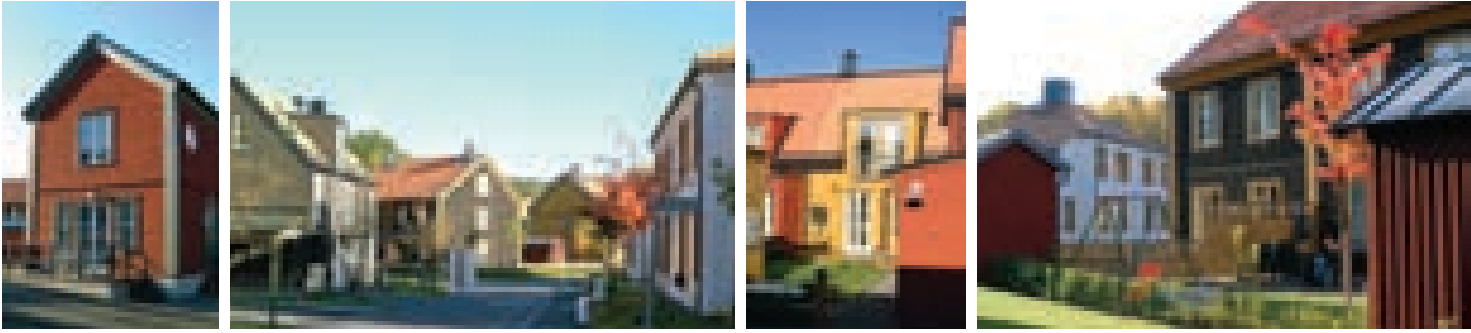

FOTO: BJÖRN EGERTZ

Tullinge trädgårdsstad

Ett av alla goda exempel i landet på en stadsmiljö som andas stad och land är Tullinge trädgårdsstad, i Botkyrka kommun strax söder om Stockholm. Det var egentligen redan 2000 vid riksdagens högtidliga öppnande som statsminister Göran Persson gjorde ett överraskande utspel i regeringsdeklarationen. Han redogjorde för regeringens önskan att medverka till att minska bostadsbristen i Stockholm genom att låta bebygga den gamla militära anläggningen F18, Tullinge flygplats, i Botkyrka med upp mot 8 000 lägenheter.

I dag fyra år senare är etapp 1 genomförd och omkring 500 bostäder är uppförda i det som kallas Tullinge trädgårdsstad.

Huruvida Göran Persson förutspådde Boverkets rapport om ett hållbart byggande kan diskuteras, men att trädgårdsstaden i alla fall går helt i linje med Boverkets rapport är det ingen tvekan om.

Tullinge trädgårdsstad ligger inom bekvämt gångavstånd till bussar, Huddinge sjukhus, närbutik med mera. Med buss når man enkelt Tullinge station och Tullinge centrum med två matvarubutiker, bank, post, bibliotek, klädbutiker, restauranger, skomakeri och andra affärsidkare. Vårdcentral med sjukgymnast och apotek finns vid Tullinge station.

I närområdet finns bad, idrottsanläggningar, fotbollsplaner, konstfrusen ishockeybana, motionsspår, fritidsgårdar och inte minst friluftsgården Lida med möjligheter till bad, märkta spår för promenader, skidåkning, slalom, restaurang med mera. Inom området har det också byggts en ny skola och nytt daghem. Skolan innehåller låg-, mellan- och högstadium.

Tullinge trädgårdsstad är byggt som ett komplement till den befintliga glesa villabebyggelsen i området och är en frodigt grön trädgårdsstad. Det är också ett exempel på hur man har använt idéer som utvecklades i början av seklet för att skapa en attraktiv stadsmiljö.

Begreppet trädgårdsstad beskriver den typ av bebyggelse som man bland annat kan hitta i Stockholm i Gamla Eskede, Enskededalen, Äppelviken och Smedslätten.

Den klassiska trädgårdsförstaden var uppbyggd efter en rad enkla grundprinciper som visat sig skapa goda och långsiktigt brukbara miljöer. Man kan tänka sig klassiska trädgårdsstäder, modernistiska eller postmodernistiska.

I botten ligger dock alltid trädgårdsstadens mönster, som bygger på fyra grundläggande regler:

- Blandad bebyggelse av olika hustyper sida vid sida. Viktigt är att det finns både flerfamiljshus och enfamiljshus.
- Småskalighet, husens storlek är i allmänhet två våningar och blandas med mindre och större hus.
- Traditionellt stadsplanemönster som bygger på gator, kvarter och platser. Deras funktioner är att hjälpa orienteringen, leda trafiken och att vara ett vardagsrum i staden. De smala bostadsgatorna leder fram till bredare gator, med trädrader, som löper samman i samlande platser och torg.
- Trädgårdar till alla hus. I trädgårdsstäderna har husen sin egen entré från gatan. Husen vänder en offentlig sida mot gatan och en privat sida mot trädgården. Det gäller även de små flerfamiljshusen.

FOTO: BJÖRN EGERTZ

Den klassiska trädgårdsförstaden var uppbyggd efter en rad enkla grundprinciper som visat sig skapa goda och långsiktigt brukbara miljöer.

Tullinge trädgårdsstad etapp 1

Arkitekter: Brunnberg & Forshed, Arken och Djurgårdsstaden

Byggare: JM, Skanska och HSB

Planering: Etapp 1 av 3

Antal bostäder etapp 1: cirka 100

Bullerplank

TEXT TORE HANSSON FOTO BJÖRN EGERTZ

längs Norrtäljevägen

Trafiken på Roslagsvägen vid Lahäll har ökat de senaste åren och de boende har nu fått ett bullerskydd.

Norrtäljevägen norrut från Stockholm byggdes om till motorväg på 1960-talet. För att komma fram genom villabebyggelsen i Lahäll måste ett antal villor rivas. De som blev kvar nära vägen stördes den gången bara ringa av den begränsade trafiken.

Trafiken har ökat och bullret längs sträckningen har hela tiden ökat. Villaägarna har krävt att Vägverket vidtar åtgärder för att göra husen hyggligt beboeliga. Vägverket har i ett tidigare skede tagit fram ett program för vägutformningen. I detta ingår trafik-säkerhetsåtgärder samt åtgärder för att förbättra miljön, bland annat bullermiljön men även gestaltningen av vägrummet och i detta ingår naturligtvis även utformningen av bullerplank.

Bullermiljön kommer så småningom att åtgärdas även på andra delar av sträckan. Första etappen avser den mest utsatta delen, den genom Lahäll. Man har börjat med den västra sidan genom Lahäll och sedan den östra för att därefter fortsätta med avsnittet norrut fram till och med höghusbebyggelsen i Grindtorp. Ett befintligt plank i betongelement kommer i och med detta också att rivas.

Landskapsarkitekten Agneta Schill på Tyréns har bollat olika idéer mellan Vägverket och olika intressegrupper i Täby kommun. Uppgiften har inte varit enkel. Många viljor och önskemål skall jämkas

samman samtidigt som planket måste vara högt, cirka 5 meter. Terrängen är dessutom småkuperad med flera sorters undergrund, vilket lett till att fem olika grundläggningsmetoder har använts.

Det höga planket utsätts också för stora vindlaster, dels av vind men även av trafiken. Stolparna är av limträ inspända i fundamenten.

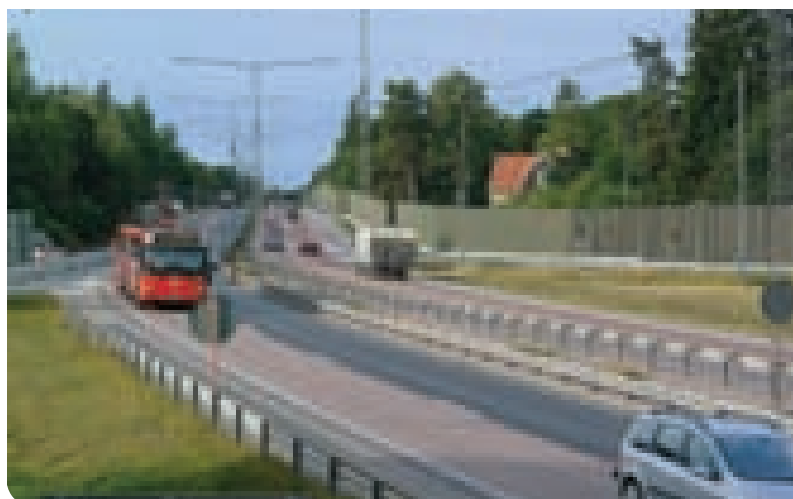
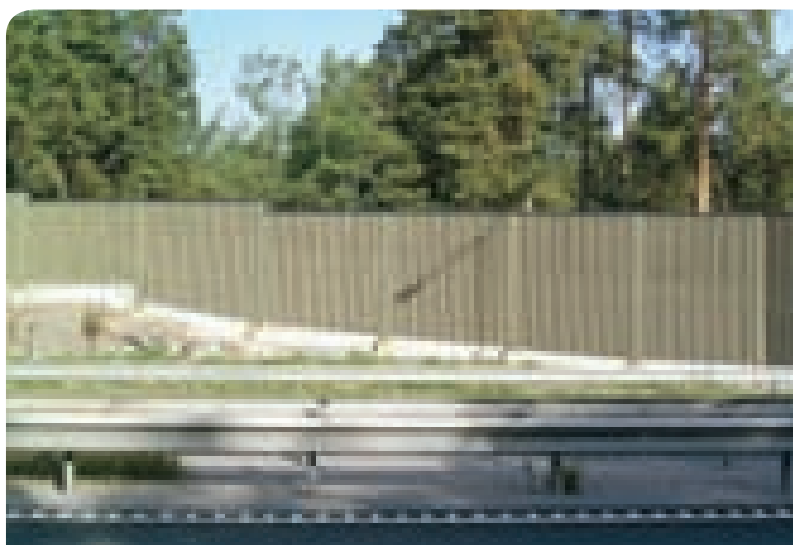
Från estetisk synpunkt är utformningen komplicerad i det att vägsidan har sin utformning och bebyggelsesidan en annan. Vägsidan har oftast stående glespanel medan bebyggelsesidan har ett ribbmönster utanpå en spontad panel.

På några ställen bryts träplanket av med glaspartier.

Genom att vägvägnittet förses med plank på båda sidorna måste även reflektionen från planket på motstående sida av vägen beaktas. Plankets inre består därför av en absorbent av mineralull täckt av ett polyesternät.

Trafikanter på Norrtäljevägen har i fortsättningen möjlighet att njuta av den omsorg som ligger bakom projekteringen av vägmiljön på detta avsnitt av E18.

Villaägarna på andra sidan bullerplanken är nöjda med Vägverkets insats.

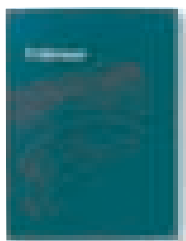

Ovan: Bullerplanket har fem olika grundläggningstyper. Nedan: Östra sidan i färdigt skick, västra påbörjad.

Glasade element på östra sidan vid påfart från Lahäll.

Nu är det inte många kvar!

Träbroar – sänkt pris

Träbroar (1996) vänder sig bland annat till projektörer, beställare och brobyggare. Boken innehåller 96 sidor med många ritningar, foton och dimensioneringsexempel.

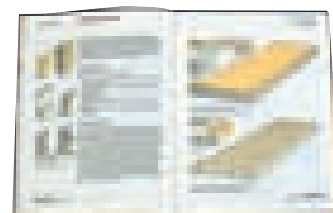
Pris 35:- exkl. moms och frakt.

Lathunden

Din *Lathund* för att välja och beräkna virkesåtgång, dimensioner och virkessortiment. *Lathunden* innehåller 27 blad i A6-format.

Pris: 60:- exkl. moms och frakt.

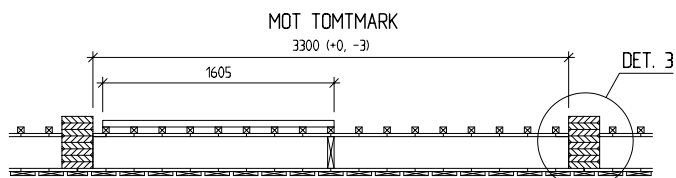
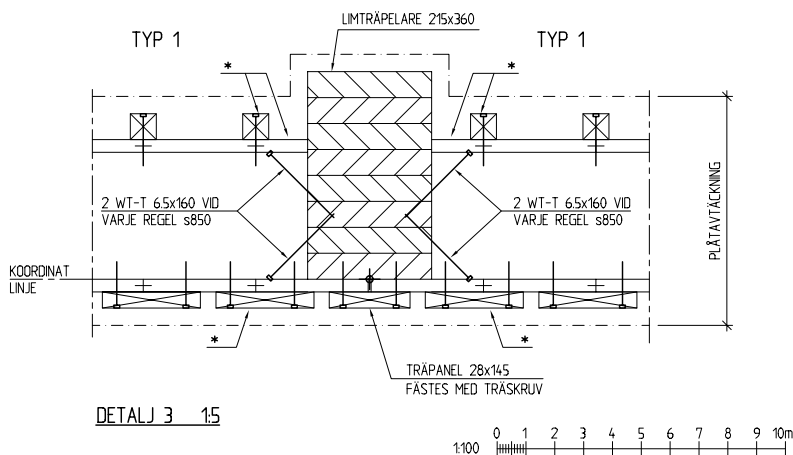
Träbyggnadshandbok

Träbyggnadshandbok del 9 Material behandlar trä och träprodukter, trämaterialalets och träprodukters uppbyggnad och egenskaper.

Pris: 30:- per bok exkl. moms och frakt.

Se vidare vår hemsida för fler skrifter, www.svensktra.org eller kontakta oss via fax 08-762 79 90 eller via e-post: info@svensktra.org.

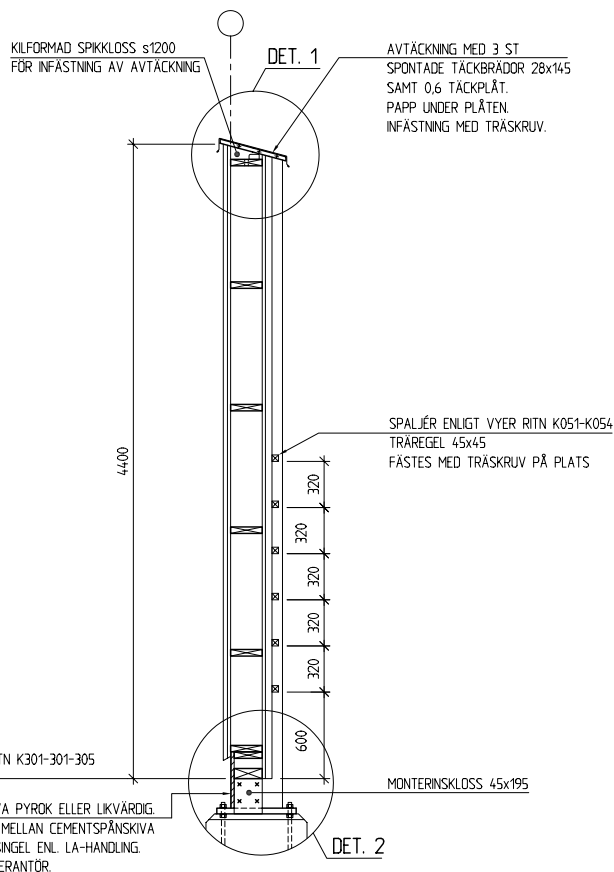
* YTTERSTA BRÄDAN TRANSPORT-MONTERAS
FÖR ATT SKRUVAS I SLUTGILTIGT LÄGE PÅ PLATS

PLAN 1:20
BULLERPLANK MED TRÄPANEL
TYP 1

MOT E18

Vertikalsektion

+ ENL. ELEVATIONER RITN K301-301-305

20mm CEMENTSPÅNSKIVA PYROK ELLER LIKVÄRDIG.
TÄTNING AV SPRINGOR MELLAN CEMENTSPÅNSKIVA
OCH BERG GÖRS MED SINGEL ENL. LA-HANDLING.
INFÄSTNING ENLIGT LEVERANTÖR.

A - A 1:20

Horizontalsektion

Motstående sida, mittenbilden: Mittenpelarens infästning i betongfundament under byggandet av bullerskärmen. Motstående sida, bakgrundsbilden: Detalj av skärmsida mot väg. Mineralullsisolering innanför polysternät.

WWW.SCANBYGG.SE

SCANBYGG
Göteborg 8-11 mars 2005
Svenska Mässan

Bygg & Anläggning blir:
ScanBygg 2005 med Creative Construction

ScanBygg 2005 täcker in hela byggprocessen. Mässans fokus kommer att ligga på nya high-tech material och innovativa byggmetoder som ligger på gränsen till det experimentella. ScanBygg 2005 kommer att gå parallellt med väletablerade Byggmaskiner. Det är klart att du också skall vara med – boka montertyta nu!

SVENSKA MÄSSAN
THE SWEDISH EXHIBITION CENTRE GÖTEBORG

SCAN
BYGG
Göteborg 05

Svenska Mässan, 412 94 Göteborg, Tel: 031-708 80 00, Fax: 031-16 03 30.
Besöksadress: Mässans Gata/Korsvägen, www.swefair.se www.scanbygg.se

Fakta

Huvudentreprenör: JVAB, Järfälla VA & Byggentreprenad AB

Skärmstillverkare: GreeNest Form AB

Målningsbehandlingen på fabrik består av två gånger slamfärg på torkat impregnerat virke.

Längd etapp 1: på västra sidan ca 850 m och på östra ca 600 m

Längd etapp 2: på östra sidan ca 700 m

C-avstånd mellan limträstolparna: ca 3 500 mm

Virkesåtgång i etapp 1: ca 89 000 lm AB impregnerat virke i kvalitet K18

Planket är tillverkat i element, den mest förekommande storleken är ca 3,3 m brett och ca 4,4 m högt.

Elementen är färdiga från fabrik. Efter montage sker endast kompletterande tätning vid stolparna och montering av kröktäckning.

Upp till 20 element har monterats per dag. Elementmontage har valts med hänsyn till arbetsmiljön och för att begränsa den tid som bygget hindrar trafiken.

Landskapsarkitekt: Agneta Schill, Tyréns

Konstruktör: Håkan Persson, Tyréns

Träsakkunnig: Thomas Alsmarker, Tyréns

Landskapsarkitekt hos Vägverket: Elisabeth Tornberg

Den kringbyggda gården. Bostadshus, plank, annex och staket ramar in gårdsrummet.

Åtta små hus i Vadstena

TEXTEN ÄR SAMMANSTÄLLD AV BJÖRN EGERTZ MED TILLSTÅND AV KJELL FORSHED.
FOTO KJELL FORSHED OCH OLA NYLANDER.

Kvarteret Biktfadern 4, Birgittas Trädgårdar, ligger i Vadstenas norra utkant, med fantastisk utsikt över Vättern och ut mot Visingsö. Bostadsområdet som består av åtta små hus med trästomme har hyresrättens upplåtelseform. De är byggda 2002 av det allmännyttiga bostadsföretaget Vadstena fastighets AB, VFAB, men projektet började egentligen redan som tävlingsförslag till B000 (B001) då arkitekt Kjell Forshed tillsammans med Monica Andersson gjorde förslaget "Helt Enkelt". En idé som byggde på det goda livet och där integriteten var en viktig del. I tävlingsförslaget var husen tänkta att byggas i sten. Men då förslaget kostnadsberäknades för Birgittas Trädgårdar blev produktionskostnaderna alltför höga. Genom att välja en träkonstruktion i stället för ett murat hus och genom att minska ytorna från 105 m² till 90 m² sänktes hyreskostnaden till en rimlig nivå.

Modifierade delar av den ursprungliga idén står nu i Vadstena och finns beskrivet och utvärderat i boken *åtta små hus – erfarenheter av ett bostadsprojekt i Vadstena*.

– Vi ville undersöka hur projektet tagits emot av de boende. Hur de har uppfattat den arkitektoniska kvaliteten. Vad de tyckte om den

Vadstenas norra delar. Centrum med tät bebyggelse kring Stortorget. Det rödmarkerade området är kvarteret Biktfadern 4, Birgittas Trädgårdar.

1. Plåtarbeten i skorsten och hänggrännor är gjorda av förzinkad plåt.
2. Möte mellan lister. Exempel på omsorgsfullt gjorda detaljer.
3. Fris mellan trä- och kalkstensgolv.
4. Gårdsrum med annexet till höger i kökets förlängning.

egna trädgården och möjligheten att påverka bostadens storlek och kostnad. Vi ville också undersöka projektets ekonomi i relation till den arkitektoniska kvaliteten och den annorlunda byggprocessen. Var detta en framgångsrik modell? Var fanns problemen och var fanns möjligheterna? Hur såg de inblandade parterna på projektet? Vi ville också med den här boken propagera för ett kvalitetsmedvetet bostadsbyggande som ger god ekonomi i ett långt perspektiv, detta i en tid då många hävdar att motsatsen – den billiga bostaden – är den rätta vägen för svenskt bostadsbyggande, säger arkitekt Kjell Forshed.

Åtta små hus stod under våren 2002 klara för inflyttning i Vadstena. Husen är byggda av en kvalitetsmedveten byggherre i en speciell byggprocess med uppdelad entreprenad. I husen finns för hyresrätten unika boendekvaliteter. En egen trädgård, möjlighet att växa med sitt hus, och möjlighet att påverka hyran. Själva husen är också ovanligt mättade med arkitektonisk kvalitet i form av material och detaljer, ljusföring, genomsiktsmöjligheter och rundgångsrörelser. Av stor betydelse för projektet var också respekten för integritet, i hyresrättens form, med en medveten gestaltning av privata och offentliga platser i bostaden.

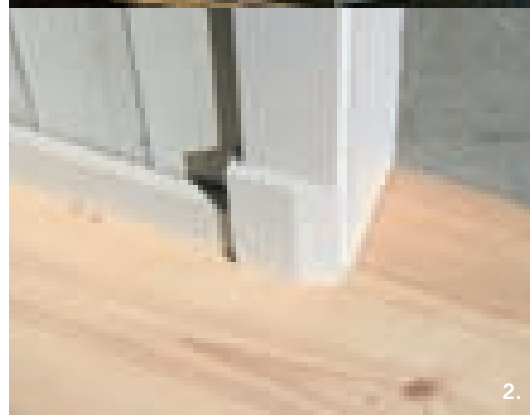
I boken berättar Brunenberg & Forshed att de boende tagit till sig den utvecklade hyresrättens innehåll. Samtliga hyresgäster uppskattade möjligheten att få anlägga och skapa en egen liten trädgård. Att bostaden genom komplettering med ett gårdshus – ett annex – kunde växa ansågs också vara en viktig kvalitet. Fyra av de sex boende vi träffade hade valt annexet som tillval. En av de familjer som inte valt ett annex från början såg det som en möjlighet att bo kvar när familjen växte genom att då komplettera bostaden med ett annex. En av familjerna hade utnyttjat den ekonomiska möjligheten att sänka sin hyra genom att egenfinansiera annexet och betala en ersättning i form av ett ”lån” till VFAB för husens ”ökade standard”.

– Det vi kommit fram till i undersökningen är att de boende som helhet är mycket nöjda med sina hus. De har registrerat och de uppskattar de kvaliteter som finns inritade i projektet. Framträdande för de boendes upplevelse och trivsel var materialen med trægolv, partier med stengolv och träväggar. De uppskattade omsorgen om detaljer i listverk, golvläggning och fönsterutformning. De uppskattade den öppna spisen och det stora, ljusa köket. De boende uppskattade också öppenheten mellan rummen i entréplanet samt trädgården.

De tyckte också om att det fanns vackra rumssamband, genomsiktsmöjligheter och vackert ljus. En viktig kvalitet var också den visade respekten för behovet av integritet, att det fanns rum med stor öppenhet och mycket ljus utan besvärans insyn, säger Kjell Forshed.

1.

2.

3.

4.

Köket – lägenhetens ljusa och öppna rum.

Birgittas Trädgårdar är enligt Kjell Forshed ett inlägg i den pågående debatten om höga byggkostnader i Sverige.

– Vi menar att det är fel angreppssätt och dålig ekonomi att tumma på kvaliteten i bostäderna för att på så vis sänka byggkostnaderna. Det är i många undersökningar och praktiska exempel påvisat att arkitektonisk kvalitet och trivsel direkt avspeglar sig i ett långsiktigt ekonomiskt perspektiv. Det finns ingen motsättning mellan hög arkitektonisk kvalitet och en god långsiktig ekonomi. Tvärtom, så kan vi i vår arkitekturhistoria se många exempel på att unika arkitektoniska kvaliteter har skapats i kärva ekonomiska tider. Vi kan se detta i bostäder byggda under krisåren efter första världskriget. Enkla och vackra lägenheter som fortfarande har stor attraktionskraft. Däremot kan vi konstatera att de bostäder som byggdes under 1960-talets rekordår, med högkonjunktur och välstånd, saknar många av de kvaliteter som krävs för den attraktiva bostaden. Det är bostäder som byggdes billigt men som har blivit oerhört kostsamma då det har krävts och krävs ständiga ombyggnader för att få folk att vilja flytta dit. Bra arkitektur håller länge.

Fasaderna är putsade mot gatan med en ofärgad kalkputs. Övriga fasader är av spontad, stående slamfärgsmålade träpanel. Nedre bilden visar annexet.

Citat ur "Åtta små hus – erfarenheter av ett bostadsprojekt i V adstena"

"Sammantaget har undersökningen av Biktfadern 4, i stadsdelen Birgittas Trädgårdar, Vadstena varit mycket inspirerande att genomföra. Framförallt har det varit lärorikt att höra de boendes åsikter. Värdefull information för Brunnberg & Forshed Arkitektkontor som har en stor produktion av bostadsprojekt. Kunskap om bostaden och boendet som nu förs vidare till kommande projekt.

Sammanställningen av analyser och beskrivningar av ett genomfört bostadsprojekt har också i olika sammanhang visat sig vara ett enkelt sätt att skapa diskussioner om bostadens arkitektur. Förhandsversioner av materialet har bland annat använts vid seminarium på Chalmers Arkitektursektion och vid föredrag och seminarier på Brunnberg & Forshed Arkitektkontor.

Den här föreliggande skriften kommer också vara föremål för ett antal inplanerade seminarier och diskussioner med olika intressenter inom bostadsbyggandet i Sverige.

Åtta små hus är en bok tillkommen inom ramen för utbildnings- och utvecklingsarbete på Brunnberg & Forshed Arkitektkontor."

Diagram över livskostnadskalkyl – Biktfadern 4. Diagrammet visar det ekonomiska resultatet för Biktfadern 4, år för år under en 50-årsperiod. Inkomster av hyror och räntebidrag minus kostnader för drift, underhåll, skatter, amorteringar, räntor och avskrivningar.

Efter år 2015 genererar Biktfadern 4 vinst till VFAB. Det totala resultatet under 50 år är en vinst på drygt 10,5 miljoner kronor. Då har husen kontinuerligt underhållits och är vid periodens slut helt avskrivna. En hög initialinvestering ger en långsiktigt god ekonomi.

Fotnot: Boken *Åtta små hus – erfarenheter av ett bostadsprojekt i Vadstena* är producerad av Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB genom Kjell Forshed och Ola Nylander. Boken kan beställas från Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB, tel: 08-617 61 00, fax: 08-617 61 01, e-post: info@brunnbergoforshed.se, www.brunnbergoforshed.se

MassivTräElement

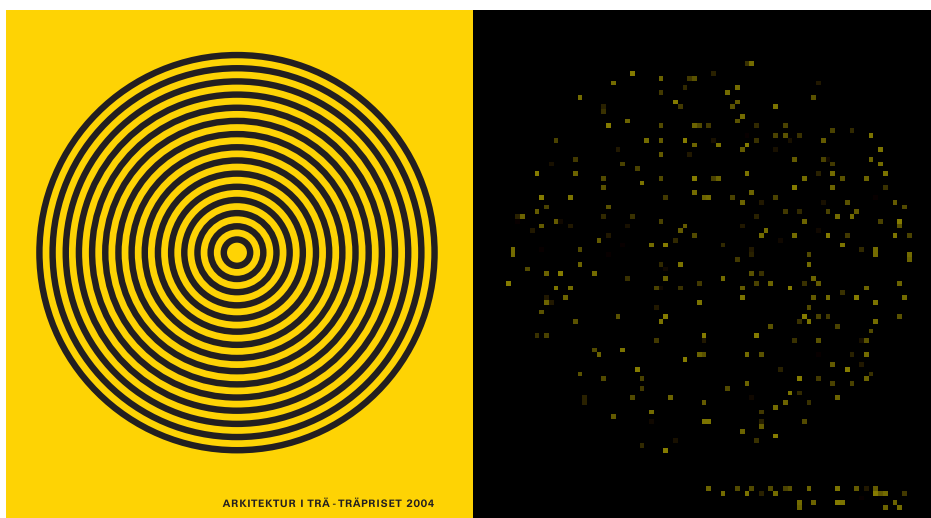
Bjälklag Tak Väggar

EKOLOGI BYGGARNA

www.ekologibyggarna.se mail@ekologibyggarna.se
tel. 0143 314 50

NY BOK

ARKITEKTUR I TRÄ - TRÄPRISET 2004

Användningen av materialet är kompromisslöst, avskalat och konsekvent och visar på en önskan att utforska dess yttersta gräns säger juryn om Universeum i Göteborg, mottagare av Träpriset 2004. I denna bok presenteras Universeum tillsammans med årets nio övriga nominerade, valda bland 151 anmälda objekt. Urvalet visar det yppersta ur de fyra senaste årens svenska träarkitektur. Träpriset instiftades 1967 och utdelas av Skogsindustrierna vart fjärde år. Arkitektur i Trä är rikt illustrerad av fotografen Åke E:son Lindman liksom med arkitekternas beskrivningar och egna ritningar. En vacker och välgjord dokumentation som inspirerar och informerar.

Sidor: 176. Bilder: 114. Format: 225x230 mm. Språk: svenska eller engelska. Häftband. Pris: 420 kr exkl moms och frakt. Utgiven av Arvinus Förlag AB.

Beställ boken från Arvinus Förlag

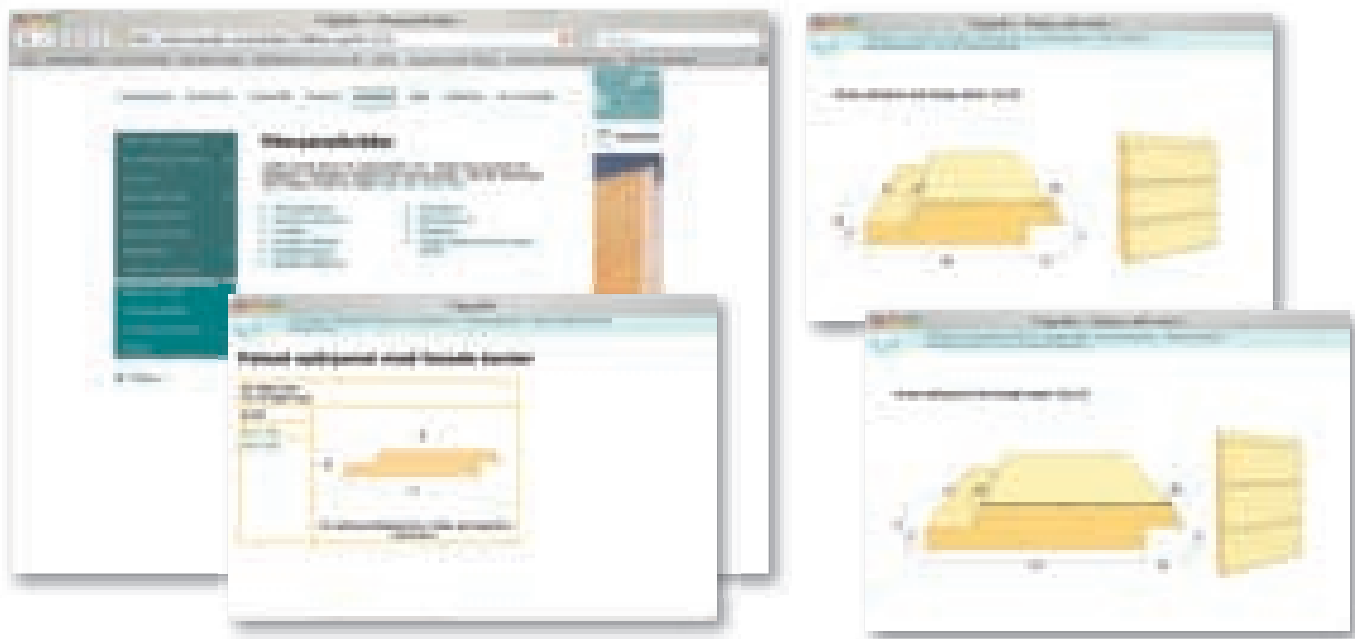
Pris: 420 kr exkl moms och frakt

E-post: info@arvinus.se

Tel: 08-32 00 15, Fax: 08-32 00 95

Profiler & Dimensioner

Sågat och hyvlat virke

- Sågat virke
- Hyvlat virke
- Planhyvlat virke
- Råspont
- Slätspont med underfog
- Slätspont utan underfog
- Tralläkt
- Gjutlist
- Gjutlist trekantlist

Ytterpanelbrädor

- Ytterpanelbräda
- Spontad ytterpanel
- Lockläkt
- Lockläkt allmoge
- Dubbelfasspont
- Spontad spårpanel
- Stockpanel
- Enkelfasspont
- Fjällpanel
- Falsad spårpanel med fasade kanter

Invändiga panelbrädor

- Spontad spårpanel med raka kanter
- Spontad spårpanel med fasade kanter
- Pärlspont
- Exempel på panel i allmogestil

Trälister

- Foderlister
- Klackfoder
- Sockellister
- Skugglister
- Hålkälslistor
- Foglister
- Smyglister
- Hörnlister
- Rundstavar
- Trekantslister
- Kvartsslister

I TräGuiden hittar Du all information vad gäller paneler och profiler. Gå in på www.traguiden.se, klicka på [Standard](#) och därefter på [Profiler & Dimensioner](#).

Där visas utförliga ritningar/illustrationer med exakta mått och profiler per dimension baserade på svensk standard.

Avsnitten behandlar virke som i första hand används till byggnadens stomme, yttertak och golv samt invändig och utvändigt beklädnad.

Se utdrag från innehållsförteckningen här ovan.

FOTO: CINA STENSON

Skritthus/motionshus för hästar

Arkitekt: Bergkrantz Arkitekter AB, Anders Bergkrantz, www.bergkrantz-ark.se

Byggare: Sundsvalls Byggnads AB och Hälsinge Takspån AB

Byggherre: Privat gård i Upplands Väsby

Konstruktör: Kåver och Mellin AB, Arne Kåver

Ridhus med trästomme. Tjårat yttertak av takspån som ligger på råspontpanel buret av stål- (primärer) och träbjälkar (sekundärer).
Lanterniner av trä. Natursten och falurödfärgsmålade träspaljéer på yttreväggar.

STORA byggnader

FOTO: GÖSTA WENDELIOUS

Sjömagasinet i Umeå

Arkitekt: White arkitekter AB, Susanne Åström, www.white.se

Byggare: Byggbolaget AB

Byggherre: Balticgruppen Fastighet AB

Konstruktör: WSP AB

Sjömagasinet är en nytolkning av äldre tiders magasin som tidigare kantade Umeås kajer.

Dagens magasin är en modern kontorsmiljö med transparenta gavlar, av glas och stål, öppna mot älvens skiftningar. Långfasaderna är slutna med en ruff yta av granpanel i varierande bredder, behandlade likt gamla båtar med linolja, tjära och terpentin. Det gyllenvarma träet står i kontrast mot det grånande taket av obehandlat lärkträ. Träluckorna silar ljuset och ger byggnaden en skiftande och föränderlig fasad. Inomhus präglas huset av en öppen klassisk rumsvolym. Väggar av slätspontade hyvlade brädor av furu övergår i ett glest ribbtak. Furun är behandlad med lut samt såpa, olja alternativt lack beroende på hur utsatt träytan är. Huset är förberett att anpassas efter olika hyresgästers behov. All teknik och alla installationer är gömda i träytorna och möjliggör cellkontor likväl som stora öppna rum.

Polcirkelhus Kattilakoski

Arkitekt: Mats Winsa Arkitektkontor genom Mats Winsa arkitekt SAR/MSA

Byggare: Nordiska Miljöbygg AB, Övertorneå.

Byggherre: Övertorneå kommun

Konstruktör: SYCON

Restaurang-, mötes- och informationsbyggnad med trästomme. Exteriören visar byggnaden mot vattnet. Diagonalt genom huset skär polcirkellinjen vilken avslutas i trampolinbalkongen.

Alla ytor i trä med traditionell ytbehandling.

Byggnaden är platsbyggd med stomme/strävor inom- och utomhus av sparrar i furu 200 x 200. Lösvirke fasad råspont, inomhus råspont/slätspont.

Spontade golvbrädor.

FOTO: MATS WINSKA

FOTO: GÖSTA WENDELIUS

Badhus i Umeå

Arkitekt: White arkitekter AB, Maria Olsson, www.white.se

Byggherre: Balticgruppen Fastighet AB

Konstruktör: LPS konstruktörer AB

SPA-anläggning i en av de vackra byggnaderna vid det gamla mentalsjukhuset Umedalen i Umeå. Hela området präglas av en fantastisk tallpark med moderna skulpturer som smyckar omgivningarna.

Vår gestaltningside var att skapa ett modernt tillskott med stram och enkel arkitektur utan strävan att konkurrera med det ursprungliga uttrycket. I tillbyggnadsdelen har vi velat skapa ett rum som ligger så nära naturen och parken som möjligt. Vi ville att rummet skulle upplevas med rymd men också med en värme och trygghet som gör att människor känner sig avslappnade och tillfreds. Materialen är valda för att skapa en vacker, långsiktig och tålig miljö.

I den tillbyggda baddelen är delar av golvet i oljad teak och väggbeklädnad i furu som laserats i "tealiknande" kulör. Den gamla ombyggda delen har väggbeklädnad i furu, utförd som "karosseripanel" laserad i mörkare kulör. Invändig beklädnad i bastuar av gran och asp, fasta inredningar i omklädningsdelen och sminknischer med avställningsytor i oljad ek. Utvändigt trä, trädäck i ipé och skärmar i ceder.

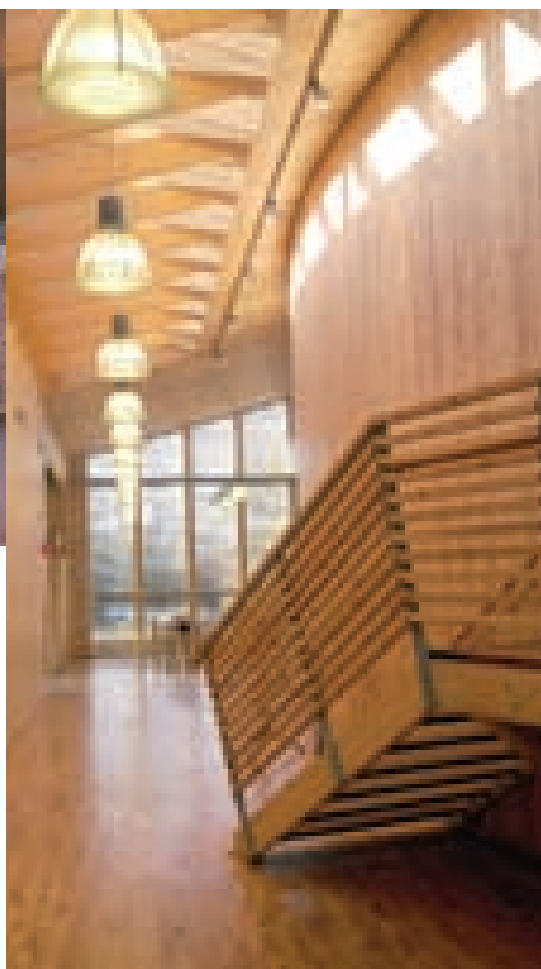

FOTO: PATRICK PERSSON

NAVET Alnarp

Arkitekt: Projektinnovation AB genom arkitekt SAR/MSA Agneta Ljungberg i samarbete med arkitekt SAR/MSA Per Friberg

Byggare: Interoc Bygg AB

Byggherre: Akademiska Hus i Lund AB

Konstruktör: Centerlöv & Holmberg, Jan Jönsson

Nyproduktion för Statens lantbruksuniversitet, SLU, Institutionen för växtvetenskap i Alnarp

Huvudentré och knutpunkt för institutionen, café, kansli och hörsal med trästomme och limträ. Stående locklistpanel av furu, järnvitriol i fasaden.

Furupanel på invändiga väggar och innertak och golv av oljad bok. Huvuddelen av virket är miljömärkt.

FOTO: SONNY MATSSON

Citadellet i Båstad

Arkitekt: Michelsen arkitekter i Helsingborg, Sonny Mattsson, www.michelsen.se

Byggare: PEAB

Byggherre: Bilab, Båstad Industrifastigheter AB

Konstruktör: Byggkonsult A. Högberg, Mats Persson

Stomme: Suterrängvåningen prefab betong, övrig stomme i limträ, fasad liggande spontad panel med varierat djup 1–2 tum i djupled.

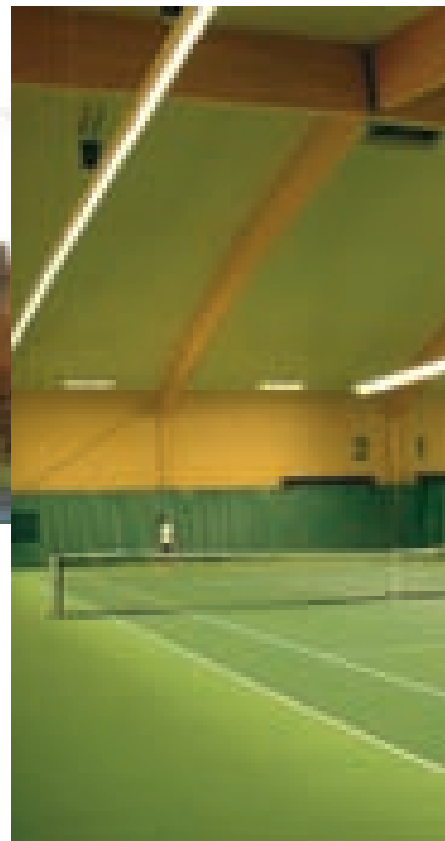

FOTO BJÖRN EGERTZ

Tennishall för Lidingö TK

Arkitekt: Albatross Team Ann Westerman AB, www.albatross.se

Byggare: 1997, fyra banor samt servicedel, Värmdö Byggtreprenader Lars Bergman AB samt 2001, tillbyggnad med två banor, JMW Bygg AB.

Byggherre: Lidingö Tennisklubb

Konstruktör: M B Eriksson och Svensk Träbyggnadsteknik, STT.

Hallen har sex tennisbanor och en servicedel i två plan. Från dess övre plan ser man ut över samtliga banor. Bärande stomme med takbalkar i specialritad limträkonstruktion. Ytterväggar med regelverk av trä och utvändigt träpanel. Servicedelen uppbyggd av betongelemant och betonghåblock. Kantbalk av platsgjuten betong. Golvbeläggning på tennisbanor och kommunikationsgång av Plexipave. Lidingö stad har givit bidrag för att hallen skulle kunna byggas i trä och få en tilltalande utformning i ett känsligt läge vid Kyrkvikens promenadstråk.

FOTOGRAF: ULF OWENEDE

Öjersjö Brunn f-9 skola i Partille

Arkitekt: ABAKO Arkitektkontor AB, Anna Törnquist, handläggare Ronald Macke, medverkande Karin Drakenberg, Birgitta Holmström med flera. www.abako.se

Byggare: Göteborgsbyggen AB

Byggherre: Partille Bo (Partille Kommun)

Konstruktör: Byggnadstekniska byrån i Göteborg AB, Mikael Karlsson

Öjersjö Brunn invigdes höstterminen 1999. Skolan planerades i tätt samarbete med skolledning och läroplan. Skolan, på totalt ca 7 000 kvm, är uppdelad på 7 fristående byggnader, fritt grupperade och terränganpassade i en vacker skogs- och ängsmark. Runt skoltomten ligger villaområden med skiftande karaktär.

Trä har använts i stor mängd såväl exteriört på fasad och i stomme som interiört: oljelaserade och slamfärgsmålade träpaneler, trä i snickerier, inredningsdetaljer, golv och möbler.

Hus P, polisutbildningen vid Växjö universitet

Arkitekt: White arkitekter AB, Stellan Eriksson, uppdragsansvarig och handläggande arkitekt, Hans Swensson, Johnny Dernbrant, handläggande ingenjör, Therese Ahlström och Andreas Fridh, www.white.se

Byggare: NCC Växjö

Byggherre: Vidéum Fastighets AB

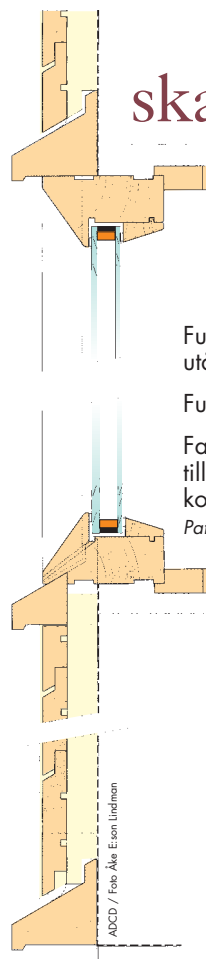
Konstruktör: JW & Kristiansstad, Tomas Nord

Byggnaden är utformad och konstruerad utifrån funktion, flexibilitet och säkerhet. En 65 meter långsmal träningsbyggnad med annex i två respektive ett plan. Stor omfattning trä i både de inre miljöerna och i fasaden.

I byggnaden finns, förutom salar för dator- och radioutbildning, i huvudsak lokaler för praktiska övningar med miljöer som polisstation, lägenheter, offentliga lokaler samt utrymmen för datoriserade skjutövningar.

Tri-konceptet, med vackra detaljer och rötsäkerhet, skapar en renässans för trä i fönster och fasader.

Furan är radialsågad, kärnveden vänds alltid utåt mot väder och vind. Pat. EP 0839252

Fuktavledande och ventilerade anslutningar.

Fasadpanelerna med kantlister har utvecklats till ett prefabricerat "skalelement" som ger kort byggtid och kvalitetssäkrat utförande.

Pat. SE 0201649-1

Produktutveckling / Försäljning / Support

Marknadsvägen 161, 183 78 Täby
Tel 08-792 00 01 • Fax 08-792 00 05
Olle Öberg • 070-371 37 84
olle@tri.se • www.tri.se

Huvudkontor och produktion **REXORE**

Energivägen 3, 952 31 Kalix
Tel 0923-105 55 Fax 0923-105 99
info@tri.se • www.tri.se

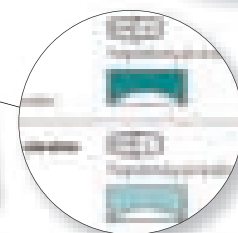
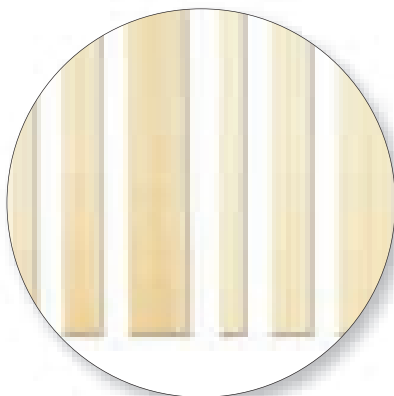
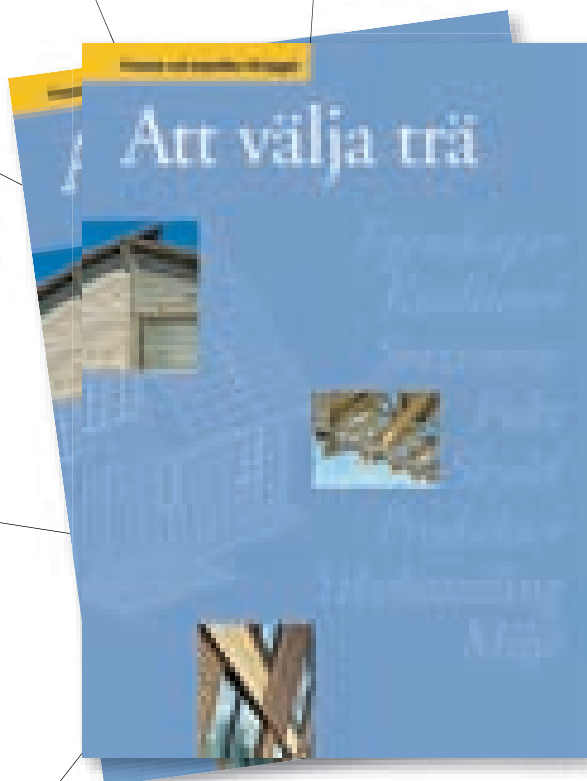
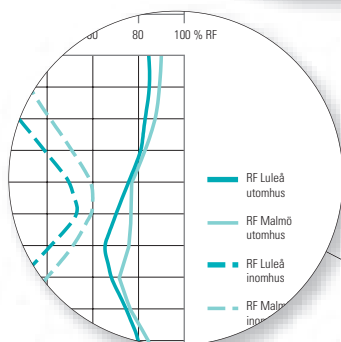
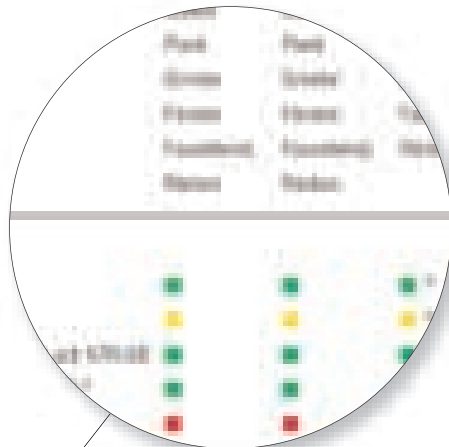
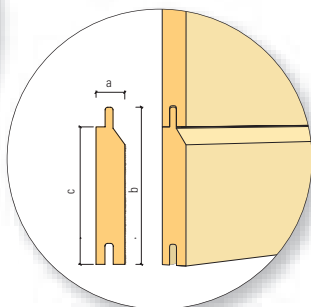
Gunnebo Ziron™ - Ytbehandling som tål tuffa tag!

Gunnebo Fastening 590 93 GUNNEBO • www.gunnebofastening.se
Tel 0490-300 00 • Fax 0490-233 00 • kundservice@gunnebofastening.com

1 1 0 9 7 6 6 0 0

Ny utgåva!

Trävaror och träprofiler till bygget

Det här är den åttonde omarbetade utgåvan. Denna moderna upplaga riktar sig till alla i byggbranschen men innehåller också goda råd för gör-det-självybyggaren. Innehållet har omarbetats med hänsyn till förändringar när det gäller val av byggmaterial, till exempel miljöbestämmelser och Europastandarder, men även med tanke på att skriften i stor utsträckning används i utbildning på olika nivåer. *Att välja trä* innehåller uppgifter om sorter, dimensioner, profiler, standarder med mera. Den består av 64 sidor i A4-format med många illustrationer, ritningar och fotografier.

Pris: 95 kr exkl. moms och frakt.

Se vidare vår hemsida för fler skrifter, www.svensktrtra.org
eller kontakta oss via fax 08-762 79 90 eller via
e-post: info@svensktrtra.org.

Skogsindustrierna